

λεως, αξιώθηκε, όμως, να αφήσει τις μνήμες του αλλά και την ιστορία της γενιάς του και εξόχως της Κυθρέας.

Τα γράφω αυτά, γιατί ο Αριστείδης Λ. Κουδουνάρης ενέκυψε εντίμως στον κόσμο της Κύπρου, αδιακρίτως, με δικαιοσύνη και καλοσύνη, και ευγένεια ψυχής, θα έλεγα, ως ένας άρχων ιστορικός του τόπου μας. Μαζί του σκέφτομαι πως αποσύρεται και εκλείπει αυτή η ευγένεια και η διακριτικότητα και σοβαρότητα μιας ολόκληρης γενιάς.

Αυτά τα ελάχιστα, ως ένα ταπεινό μνημόσυνο σε ένα άνθρωπο που πέρασε αξιοπρεπώς από δίπλα μας, καταλείποντάς μας το σπουδαίο και ανεπανάληπτο έργο του. Και τη σφραγίδα του, θα έλεγα. Τη μοναδικότητα και στιβαρότητα της ιστορικής μελέτης και του τεράστιου αρχειακού υλικού που συγκέντρωσε, αντικείμενο μελέτης για τους νεότερους.

* * *

Αριστείδης Λ. Κουδουνάρης

της Ανθής Πέτσα-Σαββίδου

Τελευταίες μέρες του 2018 και σε σύντομο χρονικό διάστημα από την πανηγυρική παρουσίαση της Ζ΄ Έκδοσης του δίτομου έργου του **Βιογραφικών Λεξικών Κυπρίων 1800-1920**, Ζ΄ επηυξημένη έκδοσις, Λευκωσία 2018, μας έφυγε ο Αριστείδης Λ. Κουδουνάρης, ένας από τους γνωστότερους Κύπριους ιστοριοδίφες και μια από τις λαμπρότερες επιστημονικές προσωπικότητες της Κυπριακής κοινωνίας.

Αξιοπρεπής, «αριστοκρατικός» στους τρόπους και στην εμφάνιση, φύση γενναιόδωρη και πνεύμα ελεύθερο, είχε το χάρισμα, να αφουγκράζεται τους κραδασμούς των ανθρώπων, να συναισθάνεται μαζί τους και να εστιάζει κατευθείαν στην ψυχή τους. Προικισμένος με μια απίστευτα δυνατή μνήμη ήταν μια ανθρωπινή κιβωτός γνώσεων για την Κύπρο και τους ανθρώπους της.

Ο Αριστείδης Λ. Κουδουνάρης έκαμε το μεράκι του βίωμα και επιστημονική αλήθεια για να φωτίζει τους νεότερους και φιλοδοξούσε, όπως αναφέρει στον πρόλογο της πρώτης έκδοσης του μνημειώδους Λεξικού του, το έργο του «*να αντικατοπτρίζει κατά τρόπον πιστόν τους εις χαλεπούς καιρούς αγώνας ατόμων, τα οποία συνέβαλαν αποφασιστικώς εις την επιβίωσιν και προκοπήν του ελληνισμού της Κύπρου.*»

Γεννημένος στη Λεμεσό αλλά κάτοικος Λευκωσίας, όπου έζησε το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του και συνέγραψε το πλούσιο συγγραφικό έργο του. Με σπουδές στην Αγγλία (Εμπορολογία και Πολιτικές Επιστήμες στο Πανεπιστήμιο του Bradford, Φιλοσοφία και Οικονομολογία στο Trinity College of Dublin) από την ηλικία των 20 χρόνων άρχισε να ασχολείται με την ιστορική έρευνα των τελευ-

ταίων χρόνων της Τουρκοκρατίας και μετά, με κορωνίδα όμως του συγγραφικού του έργου το Βιογραφικόν Λεξικόν Κυπρίων 1800-1920 που πρωτοκυκλοφόρησε το 1989 ύστερα από έρευνα 10 χρόνων.

Από το ευρύ φάσμα της έρευνάς του δεν απουσίαζε η Κυθρέα. Συχνά, στις συζητήσεις μας μνημόνευε τους αξιόλογους ανθρώπους της που «δάνεισε» στη Λευκωσία και που διέπρεψαν σε όλους τους τομείς οικονομικούς, εκπαιδευτικούς και εμπορικούς. Αξιόλογη είναι επίσης η έρευνα και καταγραφή της εκ Κυθρέας οικογένειας Αντωνιάδη-Οικονομίδη, η οποία δημοσιεύτηκε στην Επετηρίδα XVIII 1991 του Κέντρου Επιστημονικών Ερευνών.

Η προσφορά όμως του κου Κουδουνάρη δεν περιοριζόταν μόνο στην ιστορία και στην έρευνα την οποία υπηρετούσε με πάθος. Υπήρξε μέλος της Βυρωνικής Κοινωνίας (Byron's Society), Ιδρυτής και Πρόεδρος της Κυπριακής Εταιρείας Ιστορικών Σπουδών, μέλος του Δ.Σ. του Λεβέντειου Μουσείου Λευκωσία, του Ιδρύματος Πιερίδη, του Ευρωπαϊκού Πολιτιστικού Ιδρύματος (Κύπρος), της Εταιρείας Κυπριακών Σπουδών.

Στις 18.2.2011 σε ειδική τελετή τιμήθηκε από το Πανεπιστήμιο Κύπρου ως ιστοριοδίφης ερευνητής για την προσφορά του στην κοινωνία και τον πολιτισμό και με απόφαση της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου, του επιδόθηκε σχετικό μετάλλιο και περγαμνή. Από τον Δήμο Λεμεσού επίσης, στις 7.11.2011 για τη μεγάλη συμβολή του στην Κυπρολογική Έρευνα, την Τέχνη και τον Πολιτισμό της Κύπρου και για τη σημαντική δωρεά του στον Δήμο Λεμεσού.

Ο Αριστείδης Λ. Κουδουνάρης ήταν ο πολύτιμος φίλος, ο μέντορας που με μύησε στη μαγεία και στο μυστήριο της έρευνας. Η πηγή στην οποία κατέφευγα για να αντλήσω από το αστείρευτο περιεχόμενό της, ώστε να φέρω στο παρόν άγνωστα στοιχεία και φωτογραφίες από το παρελθόν της γενέτειράς μας και να φωτίσω άτομα που ξεχώρισαν.

Πάντα ευδιάθετος, «σκορπούσε» απλόχερα τις γνώσεις του, αποκάλυπτε τις πηγές του και μοιραζόταν το υλικό του. Δημιουργήσαμε μία σχέση εμπιστοσύνης, αμοιβαίας εκτίμησης και αγάπης. Με την ευγένεια που τον χαρακτήριζε, με «ευήκοον ούς», με καθάρια σκέψη και υπομονετικά, χωρίς τυμπανοκρουσίες και υπεροψία, ξεδίπλωνε κάθε φορά μπροστά μου άγνωστα στοιχεία και μου εμπιστευόταν την πνευματική του εργασία. Ακόμα και η πιο «πεζή» συνομιλία με τον Αριστείδη Λ. Κουδουνάρη ήταν για μένα κέρδος πνευματικό. Ευχαριστίομουν τις συναντήσεις μας, ιδιαίτερα όταν γινόντουσαν στον δικό του χώρο, ένα χώρο γιομάτο από τέχνη και ιστορία που απέπνεε μία άλλη εποχή μεστή και πλούσια και που κάθε κομμάτι στο χώρο είχε την δικιά του ενδιαφέρουσα ιστορία...

Γι' αυτά όλα τον ευχαριστώ!